

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275

TOLLHEGYEN.

— augusztus 18.

(Bodáék kontója) Pesszgo élet járta Debrecenben, a míg itt időzének a darabontok. Eitek, ittak mintegy 5000 koronát, pezsgöztek kedvök szerint és nem fizettek a vasúti vendéglőben. A bliccelő hazafiakat pörli az üzletvezetőség. Boda ur, ahöz a híres jómodorhoz illenek a korcsmai kontó kifizetése. Máskor ne tessék áldatlan áldomást inni... az el nem ejtett medve bőrére!

(Lengyel Zoltán filzofíája). Az obstrukciós ifju hazafi erősen tárgyalja, szidja, becsmerli a függetlenségi pártot. Az ifju óriás filzofíája körülbdül így hangzik: — Inkább vesszen el a haza, mintsem ne én mentsem meg, hanem más valaki!

Valami tágasabb kört kell rá helyezni, mivel a mostaniban nem fér meg! Nem tudja még Zoltán, hogy a politikai helyzetnek érnie kell, valamint ő magának is!

(Fejérváry.) Szervezte és vezette a darabontizmust, mert úgy vélte, hogy a katonának helyt kell állania még akkor is, ha uralkodója oly ingoványos terepre szolítja is, aminő — a politika. Azután közvetítette a békét, annak létrehozásában becsületes része volt, végül pedig kifizette a darabontokat.

Most hallgat és többé nem kapható rá és semmi nemzete ellen szótt ármányra. Korrektebb ellenfél sok álcázott hazaáruló-nál, akiknek az a mentségök sincsen, hogy katonai kommandóra működtek. Ha Fejérváry nem lenne katoná, talán tisztességes hazafi vált volna belőle!

Gyanus mozgolódás.

— augusztus 18.

Néhány hét óta gyanus mozgolódás hallatszik a politika berkeiben. A bozókot megmozdulnak, a barlangok megnyílnak s földalatti üregekből toprongyos alakok vánszorognak elő. Egyik a társadalmi tudós mesében szerepel, a másik mint radikális jelenik meg, a harmadik a többséget és kormányt ellenőrző dresszet öltött magára.

Gyakorlott szemü embert ez a különféleség meg nem téveszthet, mert lehetetlen rá nem ismerni a sötét alakokra. A haladópart katonái ezek a jómadarak. Erre vallanak közös jelszavaik. Erre vall az a véres düh, melylyel az új rendszer ellen fenekednek. Erre vall rosszul palástolt céljuk, mely nem más, mint felborítani az alkotmányos kibontakozást, zavarost csinálni, hogy benne halászhasanak. Erre vall, hogy oly lenézéssel, gunynyal

szólnak mindenről, ami a haza fogalmával kapcsolatos és a nemzeti eszmék világába tartozik.

Itt is, ott is olvassuk, hogy micsoda veszedelem származhatik e sötét alakok feltámadásából. Mi nem ezen a nézetten vagyunk. Ellenkezőleg örvedetesnek találjuk, hogy csoportba verődnek. Legalább látjuk, hányan vannak, micsoda harcmozdulatokat végezhetünk velük. Az anarchista, aki a tömegben elrejtve dobja a bombáját, legtöbbször elmenekül. Kárt tesz és le nem fülelhető. De egy szervezetet lehet fegyverezni. Egy egész banda meg nem szökhetik. Azt egytől-egyig fel lehet koncolni. Az eszkimók is így tesznek. Kicsalják a rozmarokat a partra s mikor már együtt van egy nagy csapat, rájuk támadnak és kivégzik valamennyit. A haladópart rozmaroknak is ez lesz a végzetük. És miért lennének mi kevésbbé élelmesek, mint az eszkimók?

Mi tehát nem vélünk a haladó betyárok kártevéseitől. És nem oszljuk azok nézetét sem, akik azért hüledeznek, mert azt mondják, hogy ezek a sötét alakok, kik szépen megérték a gályarabságra, kompromittálni fogják ama nagy retormokat, amelyekre a

DEBRECEN NAGYJAIÉRT.

„Ki multjára érzéketlen
Szebb jövőre érdemtelien!”

Ápolni kell a multak emléket, ha hitek akarunk lenni a nagy dicsőségteljes multhoz, s nem akarunk érdemtelnek lenni a jelenre és jövőre, de emléket is kell állítanunk nemcsak lelkünkben, hanem az anyagi világ szerint is a mult nagy embe-reinek tiszteletére.

A hálás nemzet a haza nagyjainak ércemlékekben őrzi meg nevét, tetteit és emlékezetét a jövő számára, a családok, a társadalom kisebb csoport töredékei lelkökben áldoznak és emelnek emléket a saját körükben élt kedves, kiemelkedő alakoknak, de vajjon nem szükséges e, hogy egyes városok lakossága külsőleg is megnyilatkozzék és áldozzon azon saját nagyjainak emléke előtt, akik ennek a hazának, de közelebbről ennek a városnak jólétére és dicsőségére szentelték nemes cselekedetekben gazdag életüket!

Nekünk, városunknak voltak a multban nagy alakjai, szellemei, akik a harcok, vagy

a politika mezején hazájoknak éltek, akik lángoló nagy lelkök tudományával, eszökerejével, vagy a szó hatalmával dicsőséget szereztek az egyháznak, az irodalomnak s akik szívök jótekonyságával munkálkodtak a társadalom, az emberek jólétének, boldogságának előmozdítására.

Mindnyájok e magyar hazának és ennek a városnak javára élt és dolgozott fáradhatatlan buzgalommal!

Állítsunk tehát emléket nevök és cselekedeteik emlékezetben tartására, erős hangon való hirdetésére!

Ime! Csokonai Vitéz Mihály, korának legnagyobb és utolsó lírikusa. „Ludas Mátyi” szerzője: Fazekas Mihály, Diószeghy Mihály, az első „Magyar Fűvészkönyv” megteremtője, Enyingi Török Balint a nagy-növü iskola alapító, adakozó és áldozatkész földes ur és vitéz katoná, Dózsa Péter és fia János, akiről a Péterfia utca mai elnevesését kapta, Debrecen régi jótékony földes urai, akik oly sokat tettek a város érdekében, Meszera András, a zsaroló ellenségtől rettenetes kizsárolást kiállott főbíró, Dobozi István, Vigkedvü Mihály, Debrecen nagy

hírű áldozatkész és ernyedetlen buzgalmu régi főbírái s különösen Szombathy István főbíró, aki nejjével, Vörösmarthy Zsuzsánával oly óriási vagyont hagyott a városnak, az egyháznak és az iskoláknak, Hatvani István dr, a korát jóval meghaladó nagyhírű tudós, boszorkányos fiziko-matematikos, Sinay Miklós, Révész Imre, a nagytudományu, lángszózatú nagy református püspökök, tanárok, azok, akik e város kebelében születve vagy élve, tudományukért, meggyőződésükért, hazafiságukért üldözést szenvedve, ennek a városnak meghálálhatatlan nagy szellemi, vagy anyagi áldozatokat hozva, a tudomány, az ész, szív és hazaszeretet fegyvereivel küzdve azok, akik megérdemlik, sőt megkövetelhető, hogy nekik e város és ennek közönsége külsőleg is maradandó emléket állítson!

Ezenkívül Nagy Imre, a korán elhunyt nagytehetségű fiatal debreceni költő és diák, akinek sirja Debrecenben virág nélkül áll, de neve az irodalomtörténetben örök betűkkel van feljegyezve, Bocskay István fejedelem, a nagy vallás szabadság hőse az, aki emlékezetre tarthat számot!

FERENCZ JOZSEF KESERÜVIZ

ÁZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

kormány és többség vállalkoztak, különösen az általános választói jogot. Nem osztjuk e nézeteket, mert szent meggyőződésünk, hogy a szóban forgó reformok oly erkölcsi magasságban vannak, hogy azok ragyogását az abszolútizmus szövetségesei el nem homályosíthatják. Nemcsak hogy nem lesz káros a haladó banda üvöltése, de éppen ellenkezőleg. Üvöltésük jó utmutatás lesz arra, hogy tudja a kormány, tudja a többség merre ne menjen, ha csak nem akarja az országot a nemzetietlenség fertőjébe vezetni. Kiabálásuk jó lesz arra, hogy tudja a kormány, tudja a többség, kiket ne ruházzon fel jogokkal, ha csak nem akar fegyvert adni a nemzeti állam ellenségeinek kezébe.

Igenis, koncedáljuk, veszedelem mégis származhatik e gyalázatos népség összeverődéséből. Veszedelem származnék akkor, hogyha a nemzet, vagy az azt képviselő többség soraiban egyenetlenség, testvérharc, vagy palotaforradalom keletkeznék. Zavar esetén igenis tehetnének kárt a közélet bombavetői. De ha a nemzet s élén a többség — mint a nagy harc idején — a jövőben is összetart s falanx módjára fogadja a haladók rablótámadásait, a gonosz ellentelék a porba hullanak a többség golyózáporától.

Az út, amelyen nemzetnek is, többségnek is haladnia kell, ezek szerinti egészen világos. Kart karba öltve tovább kell menni a megkezdett úton s nem szabad megengedni, hogy a sorokban rések támadjanak. Bizunk a többség hazafiságában és a nemzet józanságában. A többség is, a nemzet is tudni fogja kötelességét. Bizunk különösen a többségben, hogy egy szívvel, egy lélekkel indul majd a rozsmárvadászatra, nehogy a rozsmárok tehesenek kárt az eszkimókban.

Tisza Kálmánról.*

— augusztus 18.

(II.) Biz ezek megfontolatlan vádak. Iratjainak alig van fogalma a hetvenes évek közepétől erősen növekvő idealistikus szellemről. Szabadelvű pártnak nevezte ugyan magát Tisza pártja, de kinek volt akkor és most liberális gondolkodása? Már a hatvanas években mindeufelé gyöngült a szabadelvű gondolkodás. 1870 körül Deák és Eötvös, e két nagy liberális államférfiu, rosszul érezte magát. Deák saját pártjára sem akart ráismerni. Minő reformok lettek volna Tisza azon reformjai, melyek a dolgok gyökeréig hatoltak volna? Melyek lettek volna azok az egységes, organikus alkotások, melyek hiányáról vádolja Tisza Kálmánt? Az államférfiu akkor tölti be helyét, ha törvényei megfelelnek az idők árjának, különben szerencsétlen politikus lesz. Bismarcknak Canossa-ba kellett menni, mert kielétlenül többit bizott a hetvenes évek protestáns szellemének erájében, mag akarta törni a katolikusok befolyását, de engednie kellett.

Nagy egységes protestáns Németország lebegett szeme előtt, ezt akarta keresztülvinni akkor, midőn a gyarapodó idealizmus épen a katolikus egyháznak kedvezett. Azt mondja Gratz, hogy elsőrangú államférfiak beszédeiből rendszeresen egész tudományosan felépített rendszert lehet összeállítani, amelynek minden része a másikba kapcsolódik. Ez az egység szerinte hiányzik Tisza Kálmánról és ez a nagy hiány, mely egész reformtevékenységén meglátszik, nagy részben tudományos kiképzésének csekély alaposságában birja okát.

Azok a jó diákok, a tudományos kiképzés derék lovagjai, ritkán szoktak jeles politikusok lenni. Lehetnek ugyan nagy államférfiak, de nem azért, mivel képzettek és sokat tudnak; hanem azért, mert lelkük összhangban van az uralkodó eszmével. Mindig

* Dr. Bodnár Zsigmond „Az eszme” című folyóiratából.

Sokan vannak még ilyenek! Csak illetékes köröknek utána kellene nézni!

A Collegium anyakönyvtárában számtalan nagy ember emléke és neve vár megörökítésre. Tessék utána járni és érdemeiket megvizsgálni!

Méliusz Juhász Péternek, a debreceni európai hírű nagy ref. püspöknek és reformatornak emlékére felállítandó szoborra valahol az akta csomók alján egy alapítvány vagy végrendelet fekszik az elfeledés homályában, a magasztos terv megvalósításának még csak gondolatát is nélkülözve!

De hol van ez?!

Ki tud róla!?

A Collegium oratóriumában felállításhoz tervezett Kossuth emlék tábla megvalósításának gondolata hajótörést szenvedett a részvétlenség és hideg közönyösség hullámain!

A főiskola ifjúságának, mely lelkesedve harcolt a mellett, hogy a Habsburg dinasztia Kossuth Lajos által kimondott detronizálását e nagy felfosságú történelmi tény helyét és magát a tényt egy emléktáblával örökítse meg, nem volt elég pénze a megvalósításhoz. A város és közönsége részvéttel engedte e szép terv füstbe menését és a politikai események folytán az egész terv megdőlt, csak az ifjúság táplálja e nagy megvalósításának vágyát és a várt eredményt.

Felhívjuk a dologra Debrecen városának, a tanácsnak, a város közönségének, polgárainak, az egyháznak, a főiskolának, Csokonai-körnek, különböző kultur-egyesületek és társulatsk figyelmét e célra való szoborállítás végett!

Járuljanak városunk gazdagabb és fogékony lelkű polgárai e közös, magasztos cél oltárához adományokkal! Hiszen áldozat készségeikkel saját nevének is marada dó emléket fognak állítani a közbecsülés és tisztelet csarnokában!

Ha a város tanácsa, mint a napokban kiviláglott, a Boeckay Debrecenben felállítandó szobrára adományozás végett hazroházra gyűjtőket küldött ki, úgy tegye meg ezt most e hasonló cél érdekében is!

Különbösen is épen erre a célra egy végrendeletileg hagyományozott nagy és nem mindennapi összeg fekszik a városi tanács levéltárában!

Egy, ez év elején elhunyt, áldott emlékü debreceni nagyszony, néhai özvegy Kacsokovics Ivánné nagy vagyonát a debreceni jótékony növegyetnek és a városnak hagyományozta azzal a kikötéssel, hogy abból a pénzből a város Debrecen nagybereinek miniatúra szobrait készíttesse el és állítsa fel egy erre a célra berendezett szobrában!

Imé, itt van a Csokonai-ház és a városi muzeum! Rendezzen be hát a város ott egy szobát és készíttesse meg minél hamarabb a végrendelező kívánságához mérten az említett nagyok miniatúr szobrocskái!

Mi mozgatói leszünk az eszmének, legyenek olyanok is, akik annak velük együtt később is harcosává szegődnek mind a megvalósulás pillanatáig!

Ez eszmének nem szabad „requiscat in pace!” elsenyvedni!

Tartozunk evvel a multnak és tartozunk önmagunknak!

Szabó István.

az a nagy bölcselet, jeles vallásújító, remekló író és művész, csodált jogász, kitűnő államférfiu és hadvezér, jó férj és családapa, kiváló közgazda stb., a ki korának érzését gondolkodását írásban és tetteiben legjobban ki tudja fejezni. És ilyen volt Tisza Kálmán Magyarországon 1875-től 1890 ig. Ha nem is volt nagy, bizonyosan a legnagyobb volt hazánk fiai között. Mások nem mérkőzhetek vele, mert talán több erkölcsi, vallási, különösen katolikus érzés, gondolkodás volt bennök mint a mennyit nálunk a hetvenes, nyolcvanas évek elbirtak volna. Számosan birkóztak vele, de tizenöt évig senki sem tudta legyűrni. Pedig nagy szónokok állottak vele szemben, csak hogy az idealizmus idején valamint feléje haladásunkban nem soka, adunk a szón ki tehetségére. Ilyenkor erőre s komoly, határozott cselekvésre van szükségünk.

Azt mondja Grac, hogy a magyar politikai gondolkodás, néhány legfényesebb elemét megtaláljuk benne: ha higgadságot mértékletességet és józanságot a középuton való megmaradást, a doktrinaire jelszók iránti érzéktelenséget, a magyar nemzeti szempontoknak következetes előtétbe állítását, a gyakorlati igényeknek az eszmei követelmények fölé való helyezését. Ezek azok a sajátságok, a melyek a magyar nemzetet politikailag nagygyá teiték és talán azok a sajátságok is, a melyek következtében a magyar nemzet eddig ugy a költészet, mint a művészet terén csak elvétve volt képes európai szempontból is nagy alkotást létrehozni.

Mennyi szép, de elavult szólam! Üres és helytelen frázisok. Talán Széchenyi, Wesselényi, Kossuth voltak e higgadt, józan férfiak, akik megvették a doktrinarizmust akkor, midőn az egész világ doktrinaire volt? 1815 től hatvanig doktrinaire volt minden liberális ember. Akkor az idealizmus jelentkezésével kezdtek a doktrinaót, az eszmei követelményeket nemcsak nálunk, hanem az egész világon csúfolni.

1875 körül mindenütt higgadt, józan, középuton haladó, a nemzeti szempontokból kiinduló államférfiak szerepeltek itthon és a külföldön. Letűnt a Hugó Viktorok, Kossuthok, Maninok, Garibaldiok stb. kora, Franciaország, a szabad köztársaság, közélet: a cárokhoz; legfőlebb csak a klerikálisok ellen feltettük szabadságunkat, de folyton afféle törvényeket hoztunk, melyek békót verettek a régi szabadelvűség lábára. Lassankint kötelezővé tettük a közoktatást, ostromoztuk az ipar és kereskedés szabadságát, ka onává tettük mindenkit, pártolni kezdtük a gazdát, a kisiparost és munkást, mindenféle jelentkezett az agrarizmus, megvetéssel szó ottunk az ügyvédekről, a liberális szónokokról, guny tárgyává tettük a hirdapírót, a nagyképu tudóst, sürgettük a morait, a képviselők összeférhetetlenségét, a valláserkölcsi nevelést, szidtuk az iskolai tulterbelést, bosszankodtunk a tömérdek tantárgyon, hangoztattuk a régi iskola jóságát, mely Deákokat adott a hazának, mindenféle lehetett hallani, hogy nem tudákos tudósokra, hanem jellemekre, hazafiakra van a magyar nemzetnek szüksége. És így tovább!

Valóban egy kissé gondolkozni kellene Gratz urnak, nem pedig elavult frázisokkal töltöni meg tüzeit és efféle csemegével traktálni jámbor olvasóit. Ha ismerné fölledezésemet és komolyan tanulmányozná, nem írta Tisza Kálmánról ennyi helytelenséget;

de az általa szerkesztett Huszadik Században sem engedné meg, hogy valamely könnyű vért munkatársai annyi furcsaságot írjon össze fölfedezéséről. Bizony több tisztelettel tartozunk az igazságnak és társadalomnak!

„Égis hátlanság volna rá nem mutatni arra, mondja tovább Gratz, hogy Tisza Kálmán reformalkotásai nagyban és egészen liberálisak voltak, ha e szót nem is kell európai értelemben vennünk. Egy egész generáció nőtt nagygyá kormányzása alatt ugyanazon szellemben és a kilenvenes évek nagy reformmozgalmait talán nem is lettek volna megvalósíthatók, ha Tisza Kálmán gondosan elő nem készítte számukra a talajt.”

A fentebbiekből már tudjuk, hogy Tisza alkotásai se egészben, se nagyban nem voltak liberálisak. Nem a liberálisizmus, hanem a nemzeti egység és nagyság eszméje vezette Tiszát és a nagy egyházpolitikai törvények ennek az eszmének voltak kifejezései, betetőzései. Az egységes házassági és anyakönyvi törvény: a nemzeti egység és nagyság idealisztikus eszméje kívánta és keresztül is vitte. Kissé nehezen ment, mert már győzelmesen haladt előre a tekintély és hagyomány tisztelete, nagyobb erőre tőn szert a katholicizmus, fő és alpaposságának befolyása növekedett a társadalmi életben; de még nem volt akkora ereje, hogy az idealizmus nemzeti egységét egyházpolitikai törekvésében visszaszorítsa. A felekezetenélküliek befogadását sem tudta megakadályozni, mert annyira haladtunk már a reális gondolkodásban, hogy az éb redő idealizmus nemzeti eszméje nem csupán a katolikus, protestáns, zsidó polgárt, hanem a felekezetenélkülit is keblére ölelte, ha magyar volt, vagy akart lenni. Mindezen és más törvényeinkben szabadelvűséget keresni, tájékozatlanság az erkölcsi törvény világos magyarázata után. Az idealizmus egységet, rendet, szabályozást, fegyelmet akar behozni az egész nemzet politikai, társadalmi és családi életében. Ezt a rendet, fegyelmet iparkodott meghonosítani és biztosítani épen a liberálisizmus ellen, mely az alkotórészek szabadságát hirdeti és vallja. Tisza Kálmán tehát korának egyik előkelő illiberális fia volt épen úgy mint Bismarck, Disraeli és mások.

(Vége következik.)

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, augusztus 18.

A képviselőház ülészakának szünetelésével, a politikai helyzet képe, egy bizonyos állandóság jellegét öltötte magára. Ez a megállapodottság, vagy mondjuk stagnáció azonban, természetesen csak átmeneti természetű lehet, mert hiszen a megkezdődő parlamenti élet, a kormány munkásságának nyilvánosságra kerülő faktumai, szükségkép új helyzeteket fognak teremteni.

(A nemzetiségek szervezkedése.)

Az események regisztrálására tehát, ez a mai állapot nem igen nyújt alkalmat s a helyzetről adható képet tökéletesen kimerítjük, ha az okot jelenségekkel vesszük számba, amelyek az elkövetkezendő új parlamenti ülészakára való készülődések körül meggyilvánulnak. Egy pár nappal ezelőtt az egész fővárosi sajtó regisztrálta azokat a

híreket, amelyek a nemzetiségi párt kebelében támadt szeparatistikus törekvésekről számoltak be.

Arról volt ugyanis szó, hogy a román nemzetiségi képviselők, külön válvá többi nemzetiségi kollegáiktól, egy önálló román politikai pártklubot alapítsanak. A hírt a magyar sajtó sokféle variációban kommentálta, de elfogadható magyarázatát a román képviselők szándékának nem adta senki. Pedig a dolog magyarázata igen egyszerű. Már az elmúlt ülészakában is konstatálható volt az a huzódózás, amelyet a nemzetiségi párt szerb tagjai tanúsítottak a románok obstrukciós okvetetlenkedéseivel szemben. Szinte markáns módon látható volt, hogy a lelkük mélyén magyarbarát szerbek milyen kellenül követik román kollégáikat, akik ok és cizél nélkül hátráittatták a ház üléseinek munkarendjét.

Pedig a múlt ülészak idején a kormány csak a kényszerű — és mondjuk ki, — a kevésbé rokonszenves törvényjavaslatokkal állhatott elő. A románok már az együttműködés legelső napjaiban tisztában voltak azzal, hogy a szerbeket, magyargyűlölő munkájukhoz semmiáron nem kaphatják meg és ezért is erőltetted el a nemzetiségi obstrukció önmagától, minden külső behatás nélkül. Ezen a tapasztaláson okulva belátták a románok, hogy ha a magyar kormány a saját nagy reformjavaslatával előállhat, amikor a törvényhozás színe előtt tényekkel dokumentálhatja liberálisizmusát, amely az összes nemzetiségek támogatására is méltóvá teszi, akkor a szerbeket nemcsak obstrukcióra nem, de még csak opozícióra sem kaphatják meg, a román tulleás szolgálatában.

Ez volt az oka annak, hogy a románok külön pártklub alakítását határozták el, természetesen sok belső kulissza harc után. Most még ugyancsak társadalmi tömörülésről diskurálnak és bent akarnak maradni a mostani nemzetiségi pártban is, hogy a nagyobb számbeli többség erejét is megtartsák. Hogyha azonban, a hazafias szerbek tényleg megelégednek a román tulzó politika járszalagját és ajtót mutatnának nekik, akkor a megszervezett román társadalmi egyesület álcájából egyszerűbe kipattanana a román politikai pártklub. Szóval attól félnek a románok, hogy a szerbek cserben hagyják őket magyar gyűlölő politikájukban és erre az eshetőségre készülve szervezkednek, nehogy egy váratlan fordulat végleg megbontsa hadsoraikat.

Ezt azonban nemcsak a románok tudják ma már, hanem a szerbek is és a hazafias szerb sajtó egyenesen felhívja a szerb képviselőket, hogy be se varják az események kényszerítő erejét, már most hagyják el önző fegyvertársaik táborát.

KÖZIGAZGATÁS.

Adótárgyalás.

— A bérkocsisok, taligások, borjuvágók nem kapnak engedményt. —

(Harmadik nap.)

(Saját tudósítónktól.)

— augusztus 18.

Ma volt az adótárgyalások harmadik napja, amelyen, mint az előző napokon, ugyancsak dr. Megyeri Pál elnökölt. A bizottság tagjai közül Nánassy Lajos vaske-
reskedő, dr. Szűcs Géza, Szilágyi Bálint ügy-

véd, Kovács Mihály fűszerkereskedő vettek részt a tárgyaláson.

A mai napra 56 adóköteles volt beidézve, akik közül 35-en jelentek meg. Híven az eddigi működéséhez az adótárgyalások harmadik napján is a legmesszebbmenő humanitást tanúsította, a bizottság, minden felszólalóval a lehető legméltányosabban járt el. Csúpan a bérkocsisok, taligások és borjuvágóknak lehetne panaszra okuk, akiknek dolgain azonban nem segíthet a bizottság jóakarata minthogy megadóztatásuk fix, megállapított tételek szerint történik. Ezen tehát a bizottságnak nem áll módjában változtatni.

Egyébiránt a mai tárgyaláson sem adtak be egyetlen felbbezést sem a kivetés ellen, ami eléggé bizonyítja, a bizottság emberséges elbánását.

A harmadik napi tárgyalás eredménye a következő:

Közgazdasági bank jutalékdó 748 kor., Jubász Lajos hentes 55 kor., Csóka József bormérő 95 kor., 35 fill., Nagy Károly hentes 50 kor., Anyok Károly hentes 133 kor., Hadady Józsefné 180 kor., Dankó Imre 230 kor., Fülöp Józsefné kefekötő 21 kor., Suba István bormérő 106 kor., Bácsi Józsefné korosmáros 97 kor., 41 fill., Varga Imre mézárós és hentes 422 kor., Klein Áron bormérő 129 kor., 84 fill., Kiss Bálint korosmáros 53 kor., 11 fill., Katona Mihályné korosmáros 80 kor., 13 fill., Ungváry József hentes 105 kor., 10 fill., ifj. Ferge István hentes 40 kor., 40 fill., Kész Katalin kávé 24 kor., Kormos Mihály bormérő 91 kor., 30 fill., Küpetz Mihály bormérő 55 kor., 77 fill., Tóth József bormérő 55 kor., 66 fill., Boros Sándor bormérő 38 kor., 15 fill., Lévai Izso kávé 280 kor., Ungváry János bormérő 80 kor., 50 fill., Retezár Kristóf hentes 100 k., Nagy Liza kávé 10 kor., özv. Nagy Istvánné hentes 50 kor., Sarkady József kalapos 30 kor., Hermann Mátyás bormérő 136 kor., 50 fill., Luczi Mihályné mézárós 42 kor., 20 fill., Szabó Lajosné kávé 5 kor., 11 fill., Korom Benjamin eszmadia 24 kor., Tóth Lajos kálynás 27 kor., ifj. Nagy József mézárós és bérő 22 kor., Szinetár Sámuel kávé 126 kor., 62 fill.

A bizottság kedden folytatja tárgyalásait, melyre 41 adózót idéztek meg. Sorra jönnek bérkereskedők, uri- és női divat, fűszerezések, órák és ékszerészek, lisztkereskedők, könyv- és papír, rőfös kereskedők és sertés kupecsek.

Debrecen város költségvetése. A vároa jövő 1907. évi költségvetését már elkészítette Roncsik Lajos főszámvevő. A költségvetés már a nyomdában van és még e hó folyamán a törvényhatósági képviselők közt szétosztják. A pótdó a jövő évben kevesebb lesz és a százalékot meg sem fogja haladni.

Egyház és iskola.

A beiratkozások. A helybeli gör. kath. iskolába szept. 3. 4 és 6 napjain történnek a beiratkozások: szeptember 6 án pedig a tanév a Szentlélek Isten segítségének leeséséért végzendő szt. misével kezdetét veszi.

Bucsjárás. A helybeli gör. kath. hívők a jövő vasárnapon reggel fél 6 órakor az előzetesen elvégzendő szt. mise után lelkészük vezetése mellett zarándok utra indulnak, hogy a mária pócsi kegyhelyet fölkeressék, honnan szerdán folyó hó 29 én este 7 órakor érkeznek vissza.

A király születésnapján.

Istentiszteletek a templomokban.

— Saját tudósítónktól. —

— augusztus 18.

Ahol 1849. április 14-én a magyar nemzet trónvesztettnek nyilvánította Habsburg házat: ott a Nagytemplomban gyűltek össze egyházi és világi polgári és katonai hatóságaink Király Ó Felsége 77-ik születésének napján hálaadó istentiszteletre. Király és nemzet között már-már kitörésre kész ellentétek elnémultak s a nemzet követeléseinek meghallgatásával és méltánylásával király Ó Felsége tüntette el azokat a kínos jelenségeket, melyek az e őz évnek ünnepi hangulatát oly annyira megzavarták. Igaz szívből énekeltek a Nagytemplomban összegyűlt ezrek, diszruhás frakkos előkelőségek csak úgy mint a legszerényebb munkás:

Jövel Szentlélek Ur Isten!
Töltsd be sziveinket épen
Mennyei szent ajándékkal,
Szívbeli szent buzgósággal.

E felállóra énekelte dicséret elhangzása után a Debreceni Munkás Dalgyűlet énekelte Kölcsey Himnuszát, a magyarok imádságát, már a mulból ismert kitűnő ószhangzattal, mely mindnyájunkra igen mély hatást tett. Ezt az LXI. zsoltár 5. és 6. ik versének el-éneklése követte, mely után Dicsőfi József egyházkerületi főjegyző magasztos szárnyalású imádsággal ragadta mindnyájunknak szívét Istenhez, áldást rebegvén a királyra, hű magyar nemzetére, király és nemzet egyetértésére, közös munkájára. A lélekemelő imádság után ismét a Munkás Dalgyűlet éneke következett, Huber — Király Himnuszának gyönyörű előadásában, melyre a záróének következett.

Jelen voltak: Hejduvármegye és Debrecen város törvényhatósági tisztikara, élükön Wespriény Zoltán főispán Kovács József polgármester, Pákozdy Sándor főjegyző, a városi és megyei tiszikarral festői díszmaggal, a Királyi Tábla részéről Gajzágó Béla tanácselnök, Jeney György kir. táblai bírók, a kir. törvényszék részéről Baróthy Béla elnökhelyettes, a pénzügyigazgatóság részéről Eisemann Oszkár pénzügyigazgatóhelyettes, az üzletvezetőség nagyszámu tisztviselői karal, az ev. ref. kollégium és főreáliskola tanácskara, a cs. és kir. hadsereg s m. kir. honvédség küldöttségei s nagyszámu ünneplő közönség.

Délelőtt 9 órakor a róm. kath. templomban Szabó István mondott nagymisét Suller János és Kovács István segédkezése mellett. A polgári és katonai hatóságok képviselői élén Wespriény Zoltán főispán is megjelent a nagymisén. Ezután a Deák Ferenc utcai zsinagógába mentek a polgári és katonai méltóságok képviselői, ahol a főrabbi mondott ünnepi beszédet és imát a királyért.

NAPI HIREK.

— Lapunk legközelebbi száma a kettős ünnep miatt, kedden délelőtt jelenik meg.

— Napról-napra.

— augusztus 19

Nagy Szent István király,
Ünnepelünk téged!
Koronád javait
Tőlünk számonkéréd.

Esküszünk, megtartjuk
Amit hagytaál nekünk,
Ugy áldja, vagy verje
E dicső jobb hazánk!

H.-Böszörmény ünnepe.

Bocskay István emléke.

— augusztus 18.

A tiszántúli református egyházi értekezlet ez év szeptember hó 29., 30. és október hó 1. napján Hajdu Böszörményben tartja közgyűlését. Ennek legfőbb tárgya lesz Bocskay István emlékének megünneplése. Az ünnepi és tanácskozási sorrend a következő:

Szeptember hó 29-ik napján este hat és fél órakor értekezleti közgyűlés a főgymnasium dísztermében a következő pontok szerint:

1. Kiss Áron püspök, értekezleti egyházi elnök a közgyűlést megnyitja.
2. Az értekezleti közgyűlés üdvözlése az alsószabolcsi ref. egyházmegye, a hajdu-böszörményi ref. egyház és Hajduböszörmény város részéről. Válaszol gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnok, értekezleti világi elnök.

3. „A lelkipásztorkodás...” című pályamunka bírálatainak előterjesztése a nagyválasztmányi javaslatával kapcsolatban.

4. Az elhunyt nagyválasztmányi tagokról megemlékezés és helyeik batóltése.

5. A tagok létszámáról s a pénztár állásáról jelentés.

6. Indítványok, melyek nyolc nappal a közgyűlés ideje előtt írásba foglalva az elnökséghez benyújtandók.

7. Záró imádságot mond Széll Kálmán nagyszalontai lelkipásztor, esperes, értekezleti egyházi alelnök.

Este nyolc órakor ismerkedési estély.

Szeptember hó 30. napján délelőtt fél kilenctől tíz óráig a Kossuth-téri templomban ünnepélyes istentisztelet, együtt tartva a magyar protestáns irodalmi társaság és a tiszántúli ref. egyházi értekezlet által.

Imádkozik Geduly Henrik nyiregyházi ág. h. ev. lelkipásztor.

Alkalmi egyházi beszédet mond Dicsőfi József debreceni ref. lelkipásztor, egyházkerületi főjegyző.

Ezt követőleg azon napon délelőtt fél-tizenegy órakor Bocskay-szobor leleplezés, Hajduvármegye Bocskay-szobor bizottságának programja szerint.

Délben egy órakor közébd. Délután négy órakor a belmissioi egyesület gyűlése lesz a városháza nagy dísztermében.

Október hó első napján délelőtt kilenc órakor a magyar protestáns irodalmi társaság és a tiszántúli ref. egyházi értekezlet közösen tartja diszgyűlését a Kálvin-téri templomban.

E diszgyűlést megnyitja Hegedüs Sándor a magyar protestáns irodalmi társaság világi elnöke.

Balogh Ferenc debreceni ref. theologiai tanár méltatja egyházi szempontból Bocskay Istvánt és szabadságharcát.

Kőrössi Kálmán dr. debreceni ügyvéd felolvasást tart „Bocskay István és szabadságharcának méltatása alkotmányjogi szempontból” címen.

Kozma Andor alkalmi ódát szaval.

A diszgyűlést berekeszti gróf Degenfeld József egyházi értekezleti világi elnök.

— Vasárnapi istentiszteletek. Az istentiszteletek a következőképen folynak le a református templomokban: Nagytemplomban Szarka Boldizsár s. lelkész, Kistemplomban Szele György lelkész, Kossuth-utcai templomban Dicsőfi József lelkész, Ispótyai templomban Uray Sándor vallásnár, Sze-

gényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, Csapókerben Kovács János lelkész, Homokkerben Miszty Mihály főiskolai senior predikál. — A róm. kath. templomban ma pünkösöd után a XI. vasárnap az isteni tisztelések a következő sorrendben tartatnak. Reggel 6 órakor misézik Szabó István, 7 órakor Bencsik Ferenc, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, 9 órakor az ünnepi nagymisét végzi Nyári Ignác, utána dr. Kovács István predikál, háromnegyed 11-kor dr. Kovács István, fél 12 kor Kappel József misézik Délután 3 órakor litánia utána rózsafűzér, 5 órakor a Szent József társulatának hónapos ájtatosságát végzi Kappel József szent beszéd és litániával Holnap szent István király ünnepén. Reggel 6 órakor misézik Szabó István, 7 órakor Bencsik Ferenc, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, 9 órakor az ünnepi nagymisét végzi Nyári Ignác, utána Szabó István predikál, háromnegyed 11-kor Kappel József, fél 12 kor dr. Kovács István misézik, 3 órakor litánia. — Az ág. ev. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Szabó Zoltán ev. ref. segédlelkész végzi. — A gör. kath. kápolnában 6 órakor reggeli istentisztelet, d. e. 9 órakor szent mise, d. u. 3 órakor vacsernye, 4 órakor rózsafűzér ájtatosság. Holnap, szent István király ünnepén az isteni tisztelések ugyanazon sorrendben tartatnak meg.

— Az iskolahajó. Tenger nélkül nincs magyar imperium, magyar tengerészek nélkül nincs — magyar tenger. Hogy annál inkább megfeleljünk Kossuth Lajos híres felszólításának, aki azt hangoztatta valamikor, hogy „tengerre magyar”, azért indult meg a magyar iskolahajó hazafias mozgalma. Amint bennünket értesitenek, e hó 21-én érkezik városunkba Teveli Vargha Tibor. I. osztályu tengerészkapitány avégből, hogy az „Iskolahajó” eszméjének Debrecen városában is híveket szerezzen. Vargha kapitány fölkeresi Debrecen polgármesterét s arra kéri fel, eszközölje ki a város hozzájárulását a nemzeti szempontból annyira szükséges intézmény létesítéséhez. Debrecen talán az egyedüli városa hazánkknak, mely a folyamatban levő gyűjtéshez eddig egyetlen filérrel sem járult. Reméljük, hogy a város és közönsége pótolni fogják mulasztásukat annak dacára, hogy itt körül csak homoktenger létezik s legfőleg ha a délibáb szinleli a tengert. Megjegyezzük, hogy Teveli Vargha Tibor dr. Sotyori Nagy Kálmán urhoz fog szállani.

— Kossuth emlékünnepey Érmihályfalván. Az ermihályfalvi „Kossuth Lajos as társaság” az intelligencia bevonásával 1906. év augusztus hó 25-én az ottani Nemzeti szálloda tánctermében szegény gyermekek felruházása céljából társasvacsorával, hangversenyyel és táncmulatsággal egybekötött jótékony Kossuth emlékünnepey rendez a hazatyjának névnapja alkalmából, melyre közönségünk köréből is többen fognak kirándulni. Beléptidj vacsorával együtt 2 korona. A hangverseny műsora a következő: 1. Nyitány. Rákóczi induló. Előadja a zenekar. 2. Szózat Zene kísérettel előadja a Kossuth dalkör 3. Ünnepi beszéd Tartja Melegh Gyula, ev. ref. s. lelkész. 4. „Tavaszmúlt” Előadja a Kossuth dalkör. 5. Kastély küszöbén. Irtá Ábrányi Emil. Szavalja: Szabó István debreceni theologus. 6. Himnusz. Zene kísérettel előadja a Kossuth dalkör. Felülfizetések a nemes célra való tekintettel köszönettel fogadjatnak. A vacsora kezdete 8, a tánc kezdete este 10 órakor.

— Áthelyezés. A belvároci rendőrkapitányságnal, miután a két kerületi kapitányságot egyesítette, úgy felajánlódott a munka hogy a személyzet alig képes elvégezni. A főkapitány ez okból ifju Orosz László rendőrfogalmazót a bünygyi osztálytól a kerületi kapitánysághoz helyezte át szolgálatára, ahol új állását a mai napon már el is foglalta.

— **Megszűnt sztrájk.** Hajduböszörményből írja levelezőnk. A hajduböszörményi asztalossegédek hetek óta tartó sztrájkja megszűnt. Hosszas tárgyalások után a munkások és a munkaadók között létrejött a megállapodás, melynek értelmében a mesterek engedve alkalmazottaik követelésének, a munkabért minden darab munka után 60—60 fillérrel felemelte.

— **Gyűjtés a magyar iskolahajóra Debrecenben.** Mint értesülünk, e hó 21-én, kedden Debrecenbe érkezik teveli Vargha Tibor I. osztályú tengerészkapitány, hogy itt gyűjtést indítson a magyar iskolahajóra. A tengerészkapitány felkeresi Kovács József polgármestert a célból, hogy a város is járuljon adományával a hajó építési költségeihez. A tengerészkapitány dr. szotyori Nagy Káimaa orvos vendégszolgálatára. A gyűjtést a nagyközönség körében szotyori Nagy Sándor fogja vezetni. A közönség figyelmét felhívjuk és mi is kérjük, hogy járuljon filléreivel a magyar iskolahajó alapozásához.

— **A közigazgatási tanfolyam igazgatója.** A vármegyei hivatalos lap közli, hogy a jövő évi közigazgatási tanfolyam igazgatójának a miniszter kinevezte dr. Ceglády Mihály vármegyei tiszti ügyészt.

— **A nemzeti muzeumból.** Szent István napja alkalmából — amint Budapestről jelentik — a vidékről nagy számban felránduló közönségre való tekintettel f. h. 19, 20 és 21-ikén a Magyar Nemzeti Múzeum összes gyűjteményit nyitva lesznek.

— **Elhalasztott sertésvásár.** Mint a mezőrendőrség értesíti lapunkat, a hétfői országos ünnep miatt a rendes sertésvásárt hétfő helyett kedden fogják megtartani.

— **Összeégett gyermek.** Borzalmas halállal mult ki tegnap Balmazújvárosban Holzer János gazdálkodó négy éves gyermeke. Szüleinek vétkes gondatlansága következtében az ártatlan apróság közel jutott a tüzhelyhez és az onnan kipattant szikrától tüzet fogott a ruhája és mire észrevették keserves sírására berohanó gondatlan szülei, rateneles égési sebeket szenvedett szegényke, úgy, hogy néhány perc alatt meghalt. Az ügyészség a gondatlan szülők ellen megindította az eljárást.

— **Szabadságon.** Míbring István szobozló főszolgabíró e hó 16-án kezdte meg 15 napra terjedő szabadságát. — Hajdúvármegye központi járási orvosa, dr. Nagy Kálmán ma hazatért szabadságáról és megkezdte orvosi működését.

— **Halálos baleset.** Budapestről írják: Tegnap este a Béketoj cirkuszban egy 16 éves rugta meg Treischler János 42 éves kocist, hogy gégetörést szenvedett. Treischlert eszméletlen állapotban vitték a Rókus kórházba, ahol anélkül, hogy magához tért volna, ma reggel három órakor meghalt.

— **A szerelem örültje.** Magyarokai-zsáról írják: A Magyarokai-izsa melletti Adorján községben Tandari Rozália 17 éves szép és vagyonos parasztleány afeletti bánatában, hogy völgyényét besorozták katonának, megörült.

— **Gyilkosság a lagzin.** Szekszárdról írják: A tolnamegyei Szemőse-Osehi pusztán Mészáros Ferenc gazdánál tegnap izkodalom volt. A lakodalmi nép vigan mulatozott. A cigányok a menyasszonyi táncot húzták, miközben Kőműves József és Német József összaszólkóztak. Német kés-sel megszurta Kőművest, aki kifutott, majd ismét megjelent a szobában egy kaszával és Németet oly szerencsétlenül szurta meg azzal, hogy az rövid pillanatok után meghalt.

Dus lithion tartalmu.

Kellemes íze miatt felülmulja a hasonló lithion tartalmu ásványvizeket. — A forrás vize sűrű és csiramentes.

Kapható minden fűszer és ásványvizkereskedésben.

— **Eletunt leány.** Budapestről jelentik: Olajka Teréz 25 éves eseléd tegnap este a Prater-utca 65 számú lakásán kötelelet csavart a nyaka köré és azzal meg akarta magát fojtani. A ház népe azonban megakadályozta szándékában. Annnyira összeroncsolódoit a torka, hogy a Rókus-kórházba kellett szállítani. Tettenek okát nem akarja megmondani. Egyre hangoztatja:

— Ha ki is kerülök innen, ugyis öngyilkos leszek.

— **A Claire Laforte cirkusz** ma, szombatn tartotta első előadását. A nagy sátrat zsufolásig megtöltötte a közönség. Minden tekintetben felette áll ez a cirkusz a megszokottaknak. Legkiemelkedőbb pontja volt a díszes műsornak a Lafort Clara tulajdonosnő, a Panitesen nővérek, Peters állat-hang imitator, egy kis gyermek szoké és egy 6—7 éves leányka vakmerő produkciói akrobata mutatványok és az idomított kutyák által bemutatott produkciói. A közönség óriási tapsviharral honorálta a Lafort Clara igazg. nő meglepő akrobata mutatványait és a 3 Panitesen nővért idegizgató mutatványaikért.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő ki-rakásban.

x **Egy óriási bálna** hal minden esont-résztét sikerült megszerezniem, úgy, hogy most a női mellfűzők készítéséhez a legkifűnőbb halcsont anyaggal rendelkezem. Te-kintettel a nagy mennyiségre, abban a ked-vező helyzetben vagyok, hogy minden elfogad-ható árban és vezetésem alatt készítte ex-eredeti párisi és angol model után bármily-en érzékeny alaknak megfelelő kényelmes mellfűzőt. A tisztelt hölgyközönség ezzel abba az előnyös helyzetbe jut, hogy nem lesz kénytelen más rossz rendszerű és szak-értelme nélkül készített fűzőket viselni, a mely esetleg a női szervezetre könnyen káros hatása lehet. Nagy rakártart tartok kész mell-fűzőkben 2 koronától feljebb. Javítást a leg-olcsóbban eszközök. Szives bizalmat és pártfogást kér tisztelettel Golstein Karolina, Debrecen, Fő piac, Lamprecht palota.

x **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik csuz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemei-ben páratlan, már nehányezotti bedörzsölés teljes gyógyulást idéz elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógy-szerésznél, — Debrecen Kossuth-utca „Arany egyszarvu“ gyógyszer-tár 107—x 51.

x Az Arany Bika kávéházban minden este ci-gányzene.

A kutásó balesete.

Ráomlott a föld.

— Saját tudósítónktól. —

— aug. 18

A Berek utca 12. sz. ház udvarán, ahol a baptista imaház van, már napok óta töb-bed magával egy kutásásán dolgozott Gor-zován János munkás. Tegnap este napi mun-kájakat elvégezvén, eltávoztak a kutások, csupán Gorzován maradt hátra, ki is ekkor észrevette, hogy valaki az ásott kutba ejtett egy pénztárcát, melyet az illető hosszas fára-dozása dacára sem tudott onnan kivenni.

A károsult bármennyire is kérte Gor-zovánt, hogy jöjjön segítségére az lejtha-tatlan maradt, mivel bizonyára számított arra, hogy majd másnap reggel könnyű szerrel saját részére kaparíthatja meg a tárcát, melyben tulajdonosa izgatottságá-ból itélve, igen sok pénzt sejtett. Azért fe-hát ma reggel társainál jóval előbb meg-e a kutához és azonnal, minden józan ész di-tálta óvintézkedést mellőzve, nagy meré-szen és hirtelenkedve leereszkedett a kutba.

Gyorsan akarta magához venni a tárcát, mert tartott attól, hogy ha társai megérkez-nek és őtet a keresgélésen kapják — majd talán azokkal meg kell osztani a tárcsa re-mélt dus tartalmát. — Meg is lakolt, amiért a pénzvággy ördögének sugallatára hall-gatott

Ugyanis a kétnapi majdnem folytonos esőzésektől meglazult föld mikor már már magának mondhatta volna a pénztárcát és maga alá temette a kapzsi embert.

Szerencsére a földrétegek lezuhanása által okozott nagy robaj hallatára figyel-messé lett házbéliek észrevéve az esetet, nyomban a tűzoltó tanyára szaladtak, hon-nan azonnal kivonult az őrság, amelynek sok fáradsággal, önfeláldozó gyors munká-val sikerült még idejében kimenteni, úgy, hogy könnyebb sérüléssel szabadult a halálos veszedelemből. Néhány nap alatt kihe-veri baját. Most a lakásán építják.

A rendőrség — bár nyilvánvaló, — hogy a munkást saját könnyelműsége, bűnös pénzvággya sodorta a veszedelembé, melyben forgott, megindította a vizsgálatot az irányban, hogy nem terhel-e rajta kívül valakit a felelősség a balesetért.

TA VIRALYOK.

Ferenc József Frigyes dán királynak.

Budapest, aug. 18. Bécsből jelen-tik telefonon: a rendeleti közlöny ma délutáni száma közli, hogy Ferenc Jó-zsef Frigyes dánkirályt a 75. gy. ez-red tulajdonosává kinevezte.

Horvát zászlók a király születés-napján.

Zágráb, aug. 18. A király szüle-tésnapja alkalmából a kormány tagjai-nak és az előkelőségeknek részvételé-vel a székesegyházban istentisztelet volt. A középületeken a horvát lobogó mellett, mindenütt ott lenget a magyar zászló is. A tervezett tüntetések elmaradtak.

Agynszurták egymást.

Ujvidék, aug. 18. Szabó István és Ma-rinkovics István jó módú gazdák berugott fő-vel az ó-becsei országúton szekereken össze-találkoztak. Nem akartak kitérni egymásnak, összeveszték és kést rántva, agynszurták egymást.

Rabló anarkisták.

Nisninovgord, augusztus 18. Tegnap este a Nadeide hajózási társulat irodahelyi-ségében hat revolverrel felfegyverzett sza-mély hatolt be, akik a szolgálattevő rendőrt lefogták és megkötözték, ezután 10.000 rubelt raboltak s a pénzzel elmenekültek. Egy rab-lót letartóztattak, birtokában volt a rablott pénz egy része. A többi ötnek nyomaveszett. A kormányzó elrendelte, hogy a vásárról érkező közönség védelmére kozáksorségek alakíttassanak.

Orosz inségesek fölsegélése.

Szent Pétervár, aug. 18. A belügy-miniszterium lezárta a rossz termés követ-keztében inségben szenvedők segélyezésére a törvény által kiutalt 15 millió rubel hova-fordításáról készített jelentését. E hó 8-áig az egész összeget jelentéktelen rész kivételé-vel felhasználták. További segélyezéseket külön kiutalt összegekből teljesítenek.

Dus lithion tartalmu.

Hugyoldó és hugyhajtó! Szakorvosok vesébjaknál, áldott állapotban lévő nők hanyásánál miot specificumot alkalmaznak.

Főraktár Debrecenben: Kontsek Kornél unál.

A singléri

SZULTÁN-FORRÁS

páratlan hatása

Kutásó Béla Eperjes

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, augusztus 18.

Buzakínálat és vételkedv jó. Kedvezőbb irányzat mellett 45.000 métermázsa került forgalomba tartott áron. Egyéb gabonanevek közül zab azilárd, többi változatlan.

Idő: boros.

Buza októberre	14.64—66.
Buza áprilisra	15.22—24.
Rozs októberre	12.32—34.
Rozs áprilisra	12.80—82.
Zab októberre	12.98—13.
Zab áprilisra	13.32—34.
Tengeri augusztusra	12.26—28.
Tengeri szeptemberre	12.34—36.
Tengeri 1907 májusra	10.60—62.
Repece augusztusra	32.50—70.

Fejtörő.

Számrejtvény.

— Költi: Félix —

- 1 2 Aki teszi, gondtal tegye.
 1 7 4 Felel reá égnék kegye.
 4 5 6 7 Szükséges ez a jószágnak.
 7 4 2 1 Ez a neve sok szép lánynak.
 2 1 3 4 Ez pediglen orosz város.
 9 2 6 Sok jó embernek lett káros.
 5 6 7 Ezt jó tartogatni rendben.
 7 4 3 Az élet rejtozik ebben.
 2 1 7 Ugy érő, ha csendül szépen.
 2 1 7 4 Folyó egy a felvidéken.
 5 1 7 Ez folyója a Balkánnak.
 3 1 7 Gyönyörű agancsos állat.
 1 3 4 Vonszoljuk ezt mindannyian.
 1 7 6 5 4 Minden hívőnek nyitva van.
 5 1 3 4 Nem-etellenes térsaság.
 7 6 3 4 Negyvenyolcban verték hadát.
 1 2 7 4 Mindakettő nőnek neve.
 1 5 7 4)
 4 7 6 2 Sokaknak megáynli szive.
 1 7 Gyakoroljad jó lélekkel,
 Szébb erény ennél nem is kell.

(Megfejtését jövő vasárnapi számunkban közöljük. Utolsó számrejtvényünk megfejtése: „János vitéz.”

Szerkesztői-posta.

V. M. Ezerszer megénekelt tárgy, nagyon gyöngye kivitelben. Nem közölhető.

K. L. Az még nem volna baj, hogy a mi fel-fogásunk tökéletesen ellenkezik az önével, de az már baj, hogy rettenetesen rosszul van megírva. Félretettük.

K. Ernő. Ez a vers még első kísérletnek is rossz.

M. D. Alkalmilag majd sorát kerítjük.

T. K. „Papabilis” alatt azokat a biborosokat értik, akiknek kilátásuk van arra, hogy kellő szavazatot kapnak a pápaságra. „Tu non est papabilis”, mondá Mathieu biboros a mostani X. Piusnak, akkor Sartó velencei pátriárkának, a midőn megtudta, hogy Sartó nem tudja a franciát, a diplomácia nyelvét. És mégis pápa lett belőle!

Regénycsarnok.

Margit, meg az a másik.

— Irta: Vidovich Ernő. —

(Folytatás.)

— Ugy-e maga idegen?

— Igen, magyar vagyok.

— Csodálatos, hogy teljesen bírja a nyelvünket, ámbár mégis van valami idegenszerű a művében, nem a nyelvezetben, hanem a tartalmában, ez a gondolatok s az érzelmek keveréke. Hol tanulta ezt?

Rápolthy nem tudott felelni. Ezta kérdést nem várta. Izgatottan dadogott valamit, mire Renard intett a kezével.

— Hagyjuk ezt. Gyermekekélmek, bohém

szerelmek, ezt akarta mondani, ugy-e bár? Ennyit még én is értek az irás pszichológiájához. Azt hittem mással fogja magyarázni. Különbén jól van így is. Átolvastam a regényét, látom maga sem rosszabb a többinél. Csak vezesse tovább a rovatját, majd gondoskodom, hogy tisztességes kiadót kapjon a regényéhez.

Rápolthy érezte, hogy nem érdemelt szereneseje akadt. Hálálkodni kezdett, mire Renard röviden közbeszólt:

— Elég. Alig ismsrem magát, gondolhatja nom a szeszélyéért teszem. A magamfajta veterán írók, akik nemcsak az emelkedést, de a süllyedést is megismertük, örömmel vesszük pártfogásunkba a fiatal tehetséget. Ha később emelkedni fog, büszkeséggel mondjuk, mi voltunk a mesterei és süt-kérezünk a dicsőség napsütésében.

Rápolthy közönyt s kifelé indult.

Renard még utána szólt:

— Azt az elsőt pedig felejtse el.

Kiment az utcára. Fülébe csengett a Renard utolsó szava:

— Azt az elsőt pedig felejtse el.

Hiszen elfeledte már. A gondolatában, mint rossz álom jelent meg az egész történet, az íróasztala aljára vándorolt régen a Margit arcképe s azt a pár szál virágot, amit emlékül kapott, messzire hordta a Szajna.

Mi maradt hát belőle. Vádolhatja-e valaki hülyeséggel itt a távol idgenben, vehetik-e a szemére, hogy Margit hűség-sen várja.

Ezt maga sem hittem a mint vissza-emlékezett a multra, a melyben Margit anynyiszor megkeserítette, ugy érezte, hogy Margit azóta teljesen elfeledte, Lehet, hogy hónapokig gondolt reá, aztán jött egy második, harmadik. Ugyanezt teszi ő is de hűség-lesz a másikkhoz, nem fog ágról-agra szállni.

Ez is emberi. Hányan vagyunk, a kik minden szerelem tavaszán lángragyult arccal, repeső szívvel hirdetjük, hogy ez az igazi, első szerelem, a többi csak tapogatozás volt a vak sötétben, mikor keresi az ember a gyujót. Most végre megtalálta, ragyogó vilégosság támadt s nem alszik el többé, mert ez volt az utolsó szerelem.

Másnap délelőtt egy kis levelet talált a szerkesztőségben az asztalán. Laura írta, hogy fontos mondanivalója van, kéri tizenketőkor várja a konzervatorium előtt.

Jóval előbb ott volt. Szál piros szegfűt vet az uton, s izgatottan este, mikor lesz tizenkettő. Lassan észrevette, hogy nem egyedül járkal a konzervatorium előtt s nemesak nála van piros szegfű. Hozzá hasonló fiatal emberek sereggel állották körül a nagy épületet, ugy, hogy Rápolthy szégyenkezve ment át a konzervatoriumon arra az utcára, a melyen Laurának jönnie kellett.

Végre megnyiták a kapuk. Csoportostól jöttek a fiatal lányok. Végre jött Laura is. Bizalmasan mosolygott Rápolthyra: — Már azt hittem nem jön el — szölt.

— Hát oly bizonyosra vette, hogy eljövök? — Kérdé Rápolthy.

(Folyt. köv.)

Lähne féle tan- és nevelőintézet
SOPRON.

Elemi iskolával, 8 osztályu nyilvános főgimnáziummal, érettségi vizsgálati joggal és realiskolával

Felvesz fiugyermekeket 6 éves koruktól fogva. Egyéni tanítás és nevelés. Lelkiismeretes és szigorú felügyeles. Növendékek rendre és önálló munkát-ságra szoktattanak.

Prospektussal és mindennemű felvilágosítással készségesen szolgál

az igazgatóság.

Iskolás

gyermekek részére: kész fehérneműk, zsebkendők, harisnyák, paplanok, matrácok, pokrócok, flanell takarók és ágyceritők legnagyobb választékban és legjutányosabb áron kaphatók.

Kardos László

vászon, fehérnemű és kelengye üzletében

Debrecen, Kossuth-utca 9.

Alapított 1831. évben.

Tüdőbajosoknak

és mindenkinek, aki köhög, rekedt, elnyálkásodott, étvágytalan és testsúlyban fogyást észlel, megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz a

Halápi-féle hársfamézsörp.

Sokszor az ártatlannak látező gyöngye köhécseles előjele a vészes tüdőbajnak.

Senki se várja meg a baj beköszöntését, hanem folytasd el csirájában, akinél pedig már beállott, pusztítsa el a

Halápi-féle hársfamézsörp

által, mely biztos hatásu mellfájás, köhögés, tüdőhurut, meghűlés, stb. betegségeknel. — Mintaüveg

3 kor., nagy üveg 5 korona.

Készíti az

APOSTOL-GYÓGYSZER TÁR

BUDAPEST, József-körut 64.

Főraktár: Debrecenben

Mihalovits Jenő gyógyszer-tárában.

Sztraka-féle
Tanjin-csokoládé

kitünő hatásu kisgyermeknek és felnőttek hasznese ellen.

Egy doboz ára 40 fl.
Kapható minden gyógyszer-tárában.
Ovassodjunk az utáztatoktól, amelyek értéktelenek.

Mentő-szekrények!

minden nagyságban,
Miniszteri előírás szerint.

Schön Sándor

keztyű, kötszer és orvosi műszertárában

DEBRECEN,

Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

MENTHOLIN
A LEGJOBB SZER
BETEGSÉGEK ELLEN
23 NAP ALATT TÖRVÉNYESEN VÉDVE
FELELŐSÉG MELLETT
A LEGREGÉBB
HÜGYCSŐFOLYVÁST MEGSZÜNTETI.
FÉRFIAKNAK K. 1.80. NŐKNEK K. 2.50.
KÖSZÜENY, CSÜZ, REUMA, FÜS, FÜGŐFÁJÁS
ELLEN A PAPP L. FÉLE
BIZTOS HATÁSÚ GYÓGYSZER
ESY PRÓBA ELEGENDŐ!
ÁRA: 1 KORONA.
FENTIEKET TITOKTARTÁS MELLETT KÜLDI:
PAPP L.
GYÓGYSZERTÁRA, TISZASZENTIMRÉN.

Főraktár Debrecenben:

TÓTH BÉLA gyógyszerháza

Neustein-Fülöp
Cukrozott
hashajtó labdacsal

(NEUSTEIN-féle ERZSEBET-labdacsok)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használhatók, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s melléte oly ártalmatlan, mint a pirulák.

Székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Cukrozott külkejük végett még gyermekek is szívesen veszik be. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekercs mely 120 darabot tartalmaz, csak 2 sor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekercs bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein-Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein-Fülöp Gyógyszerház” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszékiileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein-Fülöp „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszerháza Bécs, I. Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Ödön, Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Olesó-árban,

finom sárga és zöld-bélű cukor dinyéimet nagymenyiségben és

kifogástalan minőségben

becses figyelmükbe ajánlom!

Paczelt János

mag és virág kereskedése

Debrecen.

Klimatikus
gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

Nyári üdülő.

IDÉNY:

Május—Október.

(Stájerország.)

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutus bajai (Asztma, Emphysem) az emésztési szervek sziv-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb.

Gyógyeszközök: Inhalációs theraia, pneumatikus kamarák, hidegvizgyógyintézet, szénsavas fürdők, Fango-gyógyiméd stb. stb.

Gyógyforások: Konstantin-, Emma-forrás, Szent-János-kut, Remete-forrás.

Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a **Fürdőigazgatóság.**

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **BLAU LIPÓT FIAI UTÓDA** ékszerüzletet megszerezvén, hogy a n. é. közönség választék tekintetében évről-évre fokozódó igényeinek a legnagyobb arányokban megfelelhessenek, ezen 30 év óta fennálló üzletet a helybeli piacon 24 éve létező üzlettemmel **egyesítettem.**

Ennélfogva a **Blau Lipót** és **Fiai Utóda** cég e hó végén beolvad **Löfkovits Arthur** cég alatt fennálló üzletembe, miáltal elérem azt is, hogy a **költségek tetemesen csökkenvén, áruimat az eddiginél is olcsóbban szolgálhatom.**

Bizton remélem, hogy mindkét üzletem, mélyen tisztelt vevői annál szívesebben fogják törzsüzletemet becses bevásárlásaikkal támogatni, mivel itt a legmesszebb menő előzékenységre, szakértő, solid kiszolgálásra, óriási választékra és a **lehető legjutányosabb árakra** találunk.

Magamat a jövőben is a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába ajánlván

vagyok kész szolgája

Löfkovits Arthur

óras és ékszerész.

392-15-3.

DEBRECEN.

A legjobb arc-
szépítő szer a

SERAIL-ARCZKENOCS,

mely az arcot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.
Epe-szappan.

Kitűnő töltött szappanok a legújabb használatra.

Serail-arczkenocs. Kiváló finom arczpap három szíjben, fehér, rózsaszín és orém 1 doboz ára 1 korona.

Serail-puder. Kiváló finom arczpap három szíjben, fehér, rózsaszín és orém 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájvíz. A legjobb szájvíz.

Kapható: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerész Aradon Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerész uraknál.

Egy tégely ára
1 kor. 4 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Teljesen pótolják
a külföldi likőröket

Schrank Béla

őzerőre berendezett
likőrgyárának

elismert jó gyártmányai
Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselve: Gedő Adolf,
Debrecen.

Különleges gyártmány:

Triple Sec
„Comme il faut“.

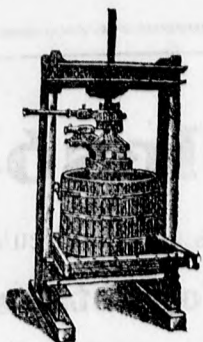
Öreg és ifju férfiaknak

ajánlatik az újabb és bővített kiadásban megjelenő
mű: Dr. Müller egészségügyi tanácsosnak a

megzavart ideg- és setuális rendszer

felől és annak gyökeres gyógyításáról írott könyv
anulság céljából. Szabad küldés borítékban 1 kor
20 fill, értékű bélyeg ellenében.

Curt Röber, Braunschweig.

URSUS

a leg tökéleseebb szabadalmazott
borsajtó, felsőnyomással három á-
tétel. **Vasgerendaszervezet,**
legmagasabb nyomó képesség, a
tőkőly egy darabban leemelhető;
a mint vasrészekkel nem érintke-
zik ezáltal a bor megfeketedése
kizárva. — Könnyű kezelés kevés
munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlőszeti, borászati és pincészeti cikkekről, valamint,
vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bér-
mentve. — Lőpor árusítás. 416.x 2.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debrecen.

HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem
Szeged 1899
Arany érem
Budapest 1899
Arany érem
Pozsony 1902

szőlő és gyümölcsmust sajtolásra a nagy
üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat
kézi hajtásra Herculesnyomerő szerkezettel fa vagy vas
tányérral. — Gyümölcs- és

**szőlő-őrleket,
bogyózógépeket,**

Gyümölcs aszaló készülékeket

hydraulikus
sajtóért.

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, II/1.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejében kértnek.

A perselyek az Iparbank kiak atában láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takarékosagot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarékgyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük feleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, **hogy havonként legalább egyszer elhozzák** azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessük,

Ha csak **20 fillért** becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid **5 év** alatt is
Tájékoztatásul szolgáljon a következő táblázat:

20 fillér naponként	5 év alatt növekedik	Tőke	Kamat	Osszesen
40	5	365.—	37.98	402.08
60	5	730.—	75.96	805.96
80	5	1095.—	113.94	1208.94
1 kor.	5	1460.—	151.92	1611.92
2	5	1825.—	189.90	2014.90
		3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.